

Wychodzi codziennie
o 5mej rano.

Przedpłata w miejscu i
przesyłką 3 razy w tyg.:
rocznie . . . 12 zlr.
ćwierćrocznie . 3 „
miesięcznie . 1 „
Z przesyłką pocztową:
rocznie . . . 15 zlr. — ct.
ćwierćrocznie 3 „ 80 „
miesięcznie . 1 „ 30 „

„TYGODNIK LWOWSKI“
(ilustrowany)
rocznie 8 zlr. kwartalnie 2 zlr.

DZIENNIK LWOWSKI

Czwartek dnia 21. Maja 1868. — Wniebowstąpienie P. (ryzm.) — Woznesen. Hosp. (grec.)

Redakcyja i administracyja
pod l. 29 i 30 przy placu
katedralnym w domu Sara.

Ekspedycyja i agencyja
inserat obok redakcyji w
domu Majewskiego pod l. 31.
Za ogłoszenia od wiersza
drobnego druku 4 c.
(oprócz opłaty stepowej
30 kr.)

Reklamacye
nieopieczutowane wolne są
od opłaty.

Lwów 20. maja.

W poniedziałek rozpoczęły się obrady nad budżetem na r. 1868, przyczem Conti żądał, aby na przyszłość budżet ułożony był według pojedynczych prowincyj, dr. Roser zaś przedstawił konieczność znaczniejszych oszczędności w gospodarce rządowej i umniejszenie biurokracyi. Sprawozdawca Winterstein zauważył, że komisja niemogła dla pospiechu wejść specjalnie we wszystkie pozycye budżetu, że jednakowoż ma nadzieję, iż rząd wszelką możliwą zaprowadzi oszczędność. Przy specjalnej rozprawie przyjęto bez dyskusyi

- wydatki dworu w kwocie 3.420.000 zł.
- wydatki na radę państwa 424.861 zł., i
- na radę stanu i radę ministrów 132.358 zł.

Wydatki ministerstwa spraw wewnętrznych wykazują między innymi następujące rubryki: na administracyję polityczną 7.849.700 zł., na budowę dróg w Galicyi 1.019.541 zł., na budowy wodne w Galicyi 247.817 zł., koszta urzędowych dzienników 283.875. Zybliekiewicz podniósł, że Galicya w obec innych prowincyj wielce jest uproszczoną; a choć rząd obecny co do budowy dróg i budowy wodnych nieco większe w budżecie postanowił kwoty, to musi on na przyszłość żądać większego uwzględnienia potrzeb Galicyi. Pan minister Giskra odpowiada na to, że rząd prócz tego płaci na komunikacye w Galicyi 1.000.000 zł. a dr. Dinstl twierdzi, że Galicya na drogi więcej otrzymuje, aniżeli niższa Austrya, która przecież więcej płaci podatków. Na zarzuty te odpowiada Zybliekiewicz powtórnie, utrzymując, że nie przemawiał jedynie w interesie Galicyi, lecz i monarchii, gdyż jest to dla niej korzyścią, jeżeli pograniczna prowincya połączona jest ze środkiem państwa. Ze niższa Austrya więcej płaci podatków, aniżeli Galicya, to dowodzi jedynie, iż jest w stanie większe ponosić ciężary; a mimo to wydaje rząd na drogi w Galicyi 860.000 zł., w niższej Austryi zaś, której przestrzeń wynosi 1/3 część pierwszej o 100.000 zł. więcej

Następnie przyjęto wydatki na ministerstwo obrony krajowej 3.275.817 zł. i przystąpiono do obrad nad budżetem ministerstwa oświaty. Banhaus w interesie zgody z Czechami przemawia za ustanowieniem czeskiej wszechnicy w Pradze.

Cesarz przyjmować będzie deputacyę miasta Pragi, która go zaprasza do odwiedzin stolicy Czech; ministrowie odradzają to z powodu, jakoby przyjazd księcia Napoleona na to nie zezwalał.

Maryonетки.

Szkice jarmarczny,

napisał

Włóczęga.

(Ciąg dalszy.)

Scena ta zaczęła mię na prawdę rozczulać i byłbym się rozplakał, gdybym nie wiedział, że to robiły maryonетки.

Pani Anzelmowa podniosła ręce ubrane w rękawiczki, położyła je na upomadowane fryzury, państwa młodych i wyrzekła następujące słowa, przerywane szlochaniem:

— Moje kochane dzieci, niech wam Bóg błogosławi w całym waszym życiu, czego wam jako kochająca matka z całego serca życzę.

Kochające dzieci ucałowały ręce babki, i podsunęły się do kochającego taty, który poważnie zamyślony patrzył na ich głowy i nie spieszył się jakoś z błogosławieństwem; dopiero trącony łokciem pani Małgorzaty ocucił się, kichnął a wypuszczając z palców na głowę przyszłego zięcia szczyptę tabaki wybaknął:

— Ja też moje kochane dzieci, daję wam błogosławieństwo Boże na drogę, czyli do życia małżeńskiego.

Traktat między Prusami a Austryą będzie musiał być zmieniony, gdyż Węgrzy żądają, aby w nim wyraźnie wymienione było: Węgry i Austrya, co w tekście pominięto, a co oni uważają za zapoznanie praw swoich.

Wiedeńskie dzienniki nie życząc sobie przyjazdu ks. Napoleona do Lwowa i Krakowa, zaprzeczają tej podróży, choć oczywiście nie mają o tem bliższej wiadomości jak i my.

Dyplomatyczny korespondent dziennika włoskiego „Italié“, który szczególnie lubuje się w ciekawych a częstokroć wcale nieprawdopodobnych wiadomościach, donosi o pufnej nocie br. Beusta do gabinetu petersburskiego, w której wybiadał chiał zamiary dworu tego względem Austryi. — W nocie tej bardzo zwięźle wykazano, bierne stanowisko Austryi w obec zniesienia odrębności królestwa polskiego, i że obecnie jedyną kwestyą, w której się oba gabinety w zapatrywaniach swych różnią, jest sprawa wschodnia. Dalej miał się br. Beust w nocie tej uskarżać na stanowisko Francyi, a wychwalać uimarkowanie Prus. Jeszcze ciekawsze rzeczy donosi korespondent powyższy o Prusach, które miały Austryi przedłożyć projekt wspólnej akcji w Rumunii. Prusy skłoniłyby się do oddania Rumunii pod panowanie księcia z rodu Habsburgów w razie, gdyby kiedykolwiek teraźniejszy panujący w Rumunii musiał ustąpić przed rewolucyą.

Oba te doniesienia należy przyjąć z wielkiem zastrzeżeniem; wskazują one jedynie, że Austrya gotowaby była zbliżyć się tak do Moskwy, jak i do Prus, gdyby Francya u państw tych szukała dla siebie przymierza.

Korespondencye.

Praga 18. maja 1868.

Uroczystość praska jeszcze nieskończona — dziś bowiem miał miejsce bankiet dany w sali Zofijskiej wyspy, na którym się znajdowało przeszło 700 zaproszonych osób. — Zanim przystąpię do uczynienia wzmianki o treści mów mianych na tym bankiecie zwrócę się jeszcze raz dla zrobienia przeglądu ogólnego całej uroczystości i wykazania błędnych lub tendencyjnie zmyślonych wiadomości o znaczeniu praskich uroczystości.

Dziś już fakt dokonany — uroczystość się kończy a kto baczenie śledził jej charakter — i badał nawet zakulisowe sprężyny poruszające stotysięcznymi gromadami ludu czesko-morawskiego przybyłego na uroczystość, ten bez dopuszczenia się krzyżującego fałszu nie może zaprzeczyć, że uroczystość praska nosiła na sobie wy-

łącznie cechę, swojską, narodową, czeską, że była manifestacyą nieprzedawnionych praw korony św. Wacława, pod któremi to prawami rozumieją Czesi odzyskanie tych samych praw, do używania których przyszli dziś Węgrzy, a do używania jakich jutro chcą przyjąć Oni z nierozdzielnością z nimi Morawą i Śląskiem.

Powiadamy, że jesteśmy za uznaniem praw, wielkich, historycznych indywidualności i nikomu tych praw przeczyć nie chcemy jak nie znosimy, gdy nam je kto zaprzecza; wypowiadamy to zawsze i wszędzie, gdzie się nam tylko nadarzy sposobność, wypowiadaliśmy to po sto razy w sejmach i w rajschracie, przez usta dziennikarstwa naszego, słowem, gdzieśmy tylko to mogli uczynić w Austryi — a jednakże wbrew słowom naszym stawiamy kroki nasze, zaprzeczamy sami sobie, obnażamy swoją lekkomyślność polityczną brakiem konsekwencyi i nietakt, usiłując usprawiedliwić się ładą podrzędną okolicznością, którą staramy się podnieść do kwestyi zasadniczych, gdy w rzeczy samej redukuje się ona do zera.

Wejście do reichsratu wiedeńskiego usiłującego zdławić wszelkie historyczne indywidualności w scentralizowanej Cislitawii, potrafiłmy pogodzić z naszymi uczuciami i drażliwością o naruszenie praw naszych historycznych — a potępienie uroczystości Praskich, będących najwymowniejszym wyrazem manifestacyi tych praw, potrafiłmy usprawiedliwić obawą nie zetknięcia się z Moskalami zaproszonymi na tę uroczystość. — A odkądże to i dla czego my Polacy poczynamy przekładać Niemców nad Moskali? Pytam się, czy gdyby istniał parlament w Petersburgu z centralistyczną większością moskiewską zacierającą historyczne prawa narodowości naszej — i w ciebie tym znaleźli się Polacy sankcjonujący bodaj swoją tylko obecnością złowrogie naszej narodowości, choćby najliberalniejsze nawet ustawy — nie ogłosilby ich kraj cały, Polska cała, za odstępców narodowości — za zbratanych z odwiecznymi nieprzyjaciółmi naszymi? A czy Niemcy żywią dla nas inne uczucia i zamiary jak Moskale — czy jedni i drudzy w wiekowej walce nie dążyli do wynarodowienia naszego? Podobno tak, a więc szukać powinniśmy naturalnych podstaw w Austryi wolnej, a tej Austryi nie pojmujemy przez nieprzyjazny nam element niemiecki, grawitujący do zjednoczonych Niemiec, ale przez narody słowiańskie stanowiące, większość ludów Austryę zamieszkujących — i przez silny dojrzałością polityczną — element węgierski.

Uroczystość w pobratymczej nam Pradze — uroczystość narodowa czeska, powtarzam wyłącznie czeska bez względu, że Czesi zaprosili na nią wszystkich bez wyjątku Słowian, lub tych, których za takich poczytują, powinna była zgromadzić zastęp naszych uczonych, poetów, i ludzi politycznych — choćby tylko dla tego,

— Więc romansik trwać będzie dalej?... to zabawne.

— Prawda że zabawne lecz muszę pana uprzedzić, że gadatliwość mogłaby mu zaszkodzić i plany pokrzyżować.

— A rozumiem to dobrze i wystrzegaj się będę, aby to nie doszło do nieprzyjaznych uszu. Lecz gdzież on, dlaczegoż nie starał się być na weselu?

— Dla wielu bardzo przyczyn być to nie mogło, lecz zobaczysz go pan w kościele, gdzie dzisiaj obrał sobie stanowisko.

— Dostyc tego — pomyślałem — idźmy dalej. I przysunąłem się do grupy ludzi starszych, jak się zdawało znakomitości miejskich.

— Wiecie co panie Prezydencie — rzekła lalka w sutannie księżej — że nasz kutwa Anzelm a raczej jego żona, zamówiła u Herszka na dzisiejszy wieczór 100 butelek wina, starego węgryzyna, wiesz pan tego z niebieskimi pieczętkami; sam Herszek o tem mi mówił.

— A to dobrze, znam to wino wytrawne — głowę nie prędko zawróci. No patrzcie go — szarpnął się skapiec! Bo się też i należało. Naszukiwał dosyć ludzi fabrykowanymi łurami, niechże choć teraz da prawdziwego.

— Zwróciłem się do podstarzałej kobietki, która przed chwilą rozmawiała głośno, i bardzo

Pan Etykieta zżymnął się na tę niezgrabnie wyrecytowaną formułkę, i sprawił że pani Małgorzata ostro spojrziała na swego mężulka, który w tem spojrzeniu wyczytał oczekujące go napomnienie.

Tymczasem towarzystwo podzielone na kółka, prowadziło cichą, dla publiczności nie dosłyszana rozmowę, ja jednak byłem tak blisko, że ją słyszeć i pamiętać mogłem.

Najbliżej mnie była grupa młodych ludzi. Jeden z nich zdaje się drużba państwa młodych, obróciwszy się do najbliższego stojącego zapytał:

— Znasz Pan Felisia? naszego sentymentalnego artystę Felisia.

— Znam trochę z widzenia, odrzekł zapytany.

— To może niewiesz, że nasz pan młody zabrał mu z przed nosa ubóstwianą od niejakiego czasu Heloizę.

— Jaktó panna Amelia miałaby go kochać?

— Tak jest, nietylko że go kochała ale i dotychczas kocha. Niedawno nasz towarzysz na wiadomość o jej zaręczynach przyszedł taki zrozpaczony, żeśmy się aż przelekli, dopiero kilka szklanek piwa wróciło mu humor i rozwiązało język; wyspiewał nam wszystko, uśmiał się do syta i zarazem powinszowali, że z pola mglistej poezyi, po jakim bujał z 18letnią dziewicą, wędzie na więcej realne, z przystojną mężatką.

żeby dać Czechom poznać, że gdzie tylko idzie o uznanie ich świętych praw, o oddanie holdu ich prawom dokonany na polu dzwigni narodowościowej, my Polacy nie uchylamy się od jawnego i publicznego zbratania się z nimi — i że, jak nie wspólnego nie łączymy nas z wrogami ich i słowiaństwa; z Niemcami, tak pragnęlibyśmy, ażeby nie wspólnego nie mieli z wrogami naszymi i słowiaństwa, z Moskalami. Bierną polityką i szermierką językową nie dokażemy tego.

Ależ tu zapominam — że mówię o uroczystości czeskiej jako czeskiej, kiedy jeden z dzienników polskich we Lwowie razem z Debattą i całym zastępem centralistycznych dzienników wiedeńskich, z góry powiedziawszy sobie, że prazkie manifestacje będą dalszym ciągiem moskiewskich etnograficznych orgij — gdy nie będzie mogli znaleźć faktów, poprzekręca je, aby konieczne wynaleźć to, czego tam nie było — a czego by pragnął dla poparcia swojej, z trójnoga dziennikarskiego powziętej wyroczeni.

Polakożerczy Moskale Petersburscy i Moskiewscy nie przybyli, to źle — bo te dzienniki zapowiedziały ich przybycie — ale przysłali telegramy! Ale cóż — i wszyscy Polacy zaproszeni do Pragi odpowiedzieli równie sympatycznie na zaproszenie, jedni pocztą, ci co nie podążyli, telegramami. Telegramy ogłaszają dzienniki czeskie porządkiem takim jak nadchodziły a choć telegramy Petersburskie poprzedziły z Belgradu, z Titlu, z Mitrowic, z Rieki, ze Stanisławowa, ze Lwowa, to jednak nieprzeszkodzi zapewne centralistycznym i urzędowym dziennikom napisać: „Dzienniki czeskie ogłaszają szereg telegramów — pomiędzy którymi odgrywają pierwszą rolę nadesłane od Moskali“. — Otóż i jeden dowód manifestacji moskiewskich. — Przez dwa dni podczas trwania uroczystości niepodobna było nic wynaleźć panslawistycznego a tem bardziej moskiewskiego; czekajmy bankietów w zamkniętych murach — tam niezawodnie objawi się duch moskiewski. Na bankiecie Rieger, jeden z koryfeuszów czeskich, zabiera głos, słuchajcie ten pewnie skończy mowę hymnem i wniesie zdrowie cara — oto co mówi:

Panowie! drodzy rodacy i przybyli do nas Słowianie! Wczoraj zesłaliśmy się do założenia teatru narodowego pod namiotem, nad którym była zatyczona korona czeska. Ta to korona czeska jest symbolem naszych praw narodowych w Czechach i na Morawie. Pod nią złączony jest jednorodny szczep Czechów i Morawian, jednolity z nami szczep słowiański, jest przecież po za granicami korony tej, ale uczucia które nas ze słowiańską bracią naszą łączą, są tem co nas jednoczy z braćmi morawskimi. Szczep ten wydał nam znakomitych koryfeuszów, Szafarzyka i Kolara, i da Bóg będzie i dalej z nami pracował dla wzrostu literatury naszej. Korona nasza jest znakiem praw naszych; jak daleko sięgało berło królów czeskich, tak daleko sięgały i ziemi korony czeskiej. Korona świętego Wacława jest wiernym obrazem naszych historycznych praw, które naród z dobrej woli powierzył królom, jest to znak związku, obejmujący wzajemne prawa, ale też i wzajemne powinności (Wybornie! Slava). Ona też jest i symbolem naszej sławy! Ojciec ojczyzny naszej Karol IV. podniósł ją tak, że naród czeski jaśniał pomiędzy wszystkimi narodami europejskimi tak dalece, żeśmy mogli podolać całej Europie. Nie surową siłą brutalną, podniósł się naród czeski tak wysoko, ale wykształceniem; wykształceniem, którem przewodniczył innym, zwyciężył swoich nieprzyjaciół. Nie porzucajmy zatem tej drogi a będziemy silni. Naród nasz nie jest ostatnim na świecie. Musieliśmy bardzo wiele wycierpieć, wiele prześladowania i ucisku znieść, lecz z dumą może Czech ukazać na rany swe, które mu jątrzyli.

uprzejmie z gospodynią domu. Rozmowa dalsza toczyła się z inną sąsiadką.

— Wie pani aptekarzowa, że pani babka dzisiaj strasznie nosa zadziera, dostała zięcia jakiegoś półpanka, którego żydzi wyrzucić chcieli z jego majątku i teraz już zapomina, jak w fartuchu i w warzechą w ręku rozlewała gościom barszcz po talerzach.

— O prawda moja pani, odrzekła zacepiona, trzeba mieć osobliwsze szczęście i umieć światu oczy mydląć albo i jej kochana córeczka, co to ani z pierza ani z mięsa, umie zawracać oczami, toteż naromansowała się do syta i jeszcze takiego męża dostaje! Moje córki choć dobrze wychowane, skromne i pobożne, dlatego że nie umieją tak sieci zastawiać, nikogo dostać nie mogą. Taki to świat dzisiaj!

Tym wykrzyknikiem pani aptekarzowa urwała rozmowę, bo musiała poprawić coś w stroju przechodzącej córce.

Tymczasem pierwsza z rozmawiających obróciła się do sąsiadki, która była niemyym świadkiem tej rozmowy i rzekła:

— Boby też głupi był ten, ktoby je chciał; bo oprócz tego, że panny nic nie mają i brzydkie jak straszdyła, fochów i grymasów tam wiele; niedawno mówiła mi to moja pokojówka, która dowiedziała się o tem od ich służącej.

My Czesi nie jesteśmy pariami pomiędzy narodami, lecz jesteśmy szlachtą pomiędzy nimi. My mamy również sławnych przodków i drogocenny skarb po nich odziedziczony, koronę Śgo Wacława. Te to nadzieje nasze, ten to skarb nasz, chcemy zachować, przy nie wiecznie stać, za nią cierpieć, (Głosy Chcemy, chcemy, Slava), dla niej walczyć (Głosy Tak, tak, walczyć! chcemy walczyć!) A gdyby potrzeba tego wymagała i umierać! (Głosy, Chcemy umierać! chcemy, to przysiegamy). A dlatego też i upadając do grobu nie przestaniemy wołać: „Sława koronie Świętego Wacława!“ (Slava, Slava).

Rieger, w całej tej mowie nie wypowiedział nic takiego, coby tchnęło duchem moskiewskim, Pałacki też samo, inni tem bardziej; i czemu więc usprawiedliwić zarzut moskiewskiej uroczystości?

Jedna tylko mowa Lamańskiego Moskala była na wczorajszym bankiecie tym fałszywym akordem, który zawsze musi towarzyszyć zaborczemu duchowi moskiewskiemu. Moskal egzystujący uzurpacyj i tu musiał pozostać wierny swej tradycji, i z całą bezczelnością poważył się witać Czechów nie tylko imieniem swej kacapskiej ojczyzny ale i halickiej Rusi, a mówiąc o Żyżce powiada, że i on żywił uczucie braterskiej miłości dla Moskali, bo walczył razem z Litwinami. Za jednym więc zamachem chciał być reprezentantem Litwinów i Rusinów.

Wiadomości polityczne.

Austria i Węgry. Uzupełniając sprawozdanie nasze z przedwczorajszego posiedzenia Izby poselskiej, nadmienić nam tu należy, że na temże posiedzeniu uchwaloną została ustawa o pensjach dla ministrów, którzy, albo sami odstąpili, albo dla różnych przyczyn przeniesieni zostali w tak zwany stan spoczynku. Wydział, któremu poruczone było wypracowanie dotyczącego projektu, przedkładał dla ministrów w razie przeniesienia ich w stan spoczynku pensję 3000 zlr., dla wdów zaś tychże, płacę roczną 1000 zlr. w. a.; Perger jednakże postawił wniosek, ażeby płacę ową 3000 zlr. podwyższyć jeszcze o 1000 guldenów, i niestety wniosek ten przyjęty został przez większość Izby niższej. Przeciw niemu głosowali wszyscy nasi posłowie. Jakkolwiek pochwalac nie możemy uchwały podwyższającej płacę, zawsze jednakże uważamy zredukowanie dawniejszej płacy, jaka się dostawała w udziale takim Rechbergom i Bachom jako nagroda za ich tak zbawienną dla kraju gospodarę, na jedną trzecią część t. j. na 4000 guldenów, za zbawienną uchwałę. Jeżeli zaś jeszcze zważymy, jakie to dziś obowiązki nakłada wyż orzczony Wydział w projekcie swym na panów ministrów — a obowiązki te nie tak łatwe do spełnienia — to istotnie pocieszać się możemy na przyszłość, że dzisiejsi ministrowie więcej cokolwiek dokładać będą starania i gorliwości do pełnienia poruczonych im obowiązków, ażeby się tylko nadal utrzymać przy ministerstwie, chociażby tylko dla miłego grosza — z powodu niekonięcznie świetnej przyszłości w razie spoczynku. Szkoda, że ustawę tę tylko nie przyjęto przynajmniej przed kilkunastu jeszcze laty, nie mielibyśmy bowiem może obecnie owych niedoborów.

Sankcyonowanie uchwalonej w obu Izbach ustawy międzywyznawczej nastąpić ma, jak się spodziewają, w tym jeszcze tygodniu. Będzie to najstosowniejsza pora dla p. Meysenburga do rozpoczęcia wędrówki twej do Rzymu; z sankcyonowa-

Nie miałem już ochoty słuchać wiadomości, które udzieliła jej pokojówka, gdyż zaciekało mię grono chichotających się panienek; pobieglem więc ku niemu.

— Niegodziwiec, rzekła mała blondynka z zywotami oczami, które melancholicznie zawracała, został słusznie za bałamuctwa ukarany, bo mu Amelkę biorą z pod nosa.

— Czy myślisz, że on sobie co z tego robi? odpowiedziała druga, przecież nie mógł się spodziewać, żeby mu ją dali, kochał się tylko dla zabawki.

— Tym gorzej! rzekła pierwsza tupnawszy gniewnie nożką. To nie do przebaczenia, żeby ktoś z najświętszych uczuć robił sobie igraszkę! Gdy kocha powinien żenić się, a gdy tego zaraz zrobić nie może, czekać i być stałym choćby do śmierci. Przecież znałaś Karolcię, ona kochała Antosia jak jeszcze był studentem i czekała przez siedem lat a kiedy został kancelistą przy powiecie, pobrali się.

— Ona mogła czekać, bo się kto inny nie trafiał, przecież nie szkodziło jej tymczasem wabić tego starego doktora, a że jej się to nie udało a Antos został kancelistą, więc poszła za niego.

Ty tak mówisz, bo jesteś do niej uprzedzoną, ja jednak przy swoim obstaję, że mężczyźni są niegodziwi i wierzyć im niemożna. Znasz przecie

nią ustawą w ręku będzie on mógł teraz na śmiało rozpocząć zawieszone obecnie dalsze rokowania w sprawie konkordatu, która obecnie o wiele mniej dla Rzymu stała się drażliwą.

Klub lewicy Izby niższej zamierza nie przystąpić tak długo do obrad nad ustawą finansową — albo ostatecznie brać tylko udział w pomienionych rozprawach najdalej do trzeciego czytania ustawy — pokąd ustawy szkolne o małżeństwie i o stosunkach religijnych nie otrzymają sankcyi.

Według peszteńskich telegramów, mianowanie byłego generała honwedów, Klapki, ministrem obrony krajowej, już wkrótce ma nastąpić.

W arsenale w Pola pracują obecnie niezmodernowanie nad uzupełnieniem okrętów i łodzi wojennych, w celu ulepszenia obrony portu tegoż miasta. Wszystkie cytadele, położone od strony morza, zaopatrzone w nowe działa systemu Kruppa i Armstronga; przezco stan obrony pomienionego portu o wiele się podniesie.

Wobec sporów konkordatowych ciekawie odbija zdarzenie, jakie niedawno temu miało miejsce w Kronsztadzie. Jest to nic innego jak tylko kłątwa kościelna, anatema w całym swoim średnio-wiecznym znaczeniu. Arcybiskup Andrei rzucił go z całą powagą swego wysokiego dostojęstwa na wyznawców greckiego kościoła w Kronsztadzie, ponieważ ci... tu przewodzi dostojny prałat całą litanię zarzuconych im przestępstw i grzechów. Jak się ekskomunikowani wobec tej kławy zachowują — nie wiadomo. Podający ten fakt powiada tylko, że to ich zdrowiu wcale nie szkodzi i jak dawniej dobry mają apetyt.

Polska. Ostatnie oznaki dotychczasowej autonomii królestwa polskiego podają jedne po drugich pod ciosem moskiewskich ukazów. Teraz ustanowiono dla wszystkich władz pieczęć z herbem imperyum rosyjskiego, z wymienieniem na niej w tym języku władzy lub osoby urzędującej.

Francja. Arcybiskup algierski podał dnia 16 b. m. podczas przyjęcia w Tuileryach memoriał cesarzowi, żaląc się na marszałka Mac-Machon z powodu, iż tenże sieroty arabskie, które duchowieństwo na łono chrześcijaństwa przyjął postanowiło, na powrót plemionom rodzimym powrócić chce. Dziennikarstwo tym zdarzeniem wielce się zajmując, przytacza podobieństwo do sprawy w Mortaro. Oczekiwanym jest przyjazd nuncjusza Papieżkiego na dworze hiszpańskim msc. Franchi, któremu polecono ważne misye do gabinetu Tuileryjskiego.

Niemcy. W parlamencie niemieckim przyjęcie większością 36 głosów poprawki Twestona o ociepleniu tytoniu zrobiło wrażenie. Po upadku wniosku rządowego głosowali konserwatyści za poprawką, południowi Niemcy zaś i narodowi, przeciw niej. Nadwyżka, która wedle rządowego projektu wyrachowana była na 2 miliony, zmniejszyłaby się w skutek poprawki o 200,000 talarów. Przyjęta obecnie zasada równego opodatkowania w całych Niemczech ma wielkie znaczenie, a jeżeli jeszcze rząd później dokładną rewizję taryfy przedłoży, natenczas podwyższenie podatku tytoniowego nie ulegnie trudnościom.

Anglia. Biskupi kościoła katolickiego w Irlandyi podali królowej w pałacu Windzorskim

tego co w kącie stoi, miał się żenić z jakąś porządną panią i wiesz dlaczego się to rozchwiało?

— Niewiem, a dlaczego?

— Uczepił się mężatki a biedna dziewczyna została na lodzie.

— Mężatki! a to niegodziwie, to już nie do przebaczenia, ach gdybym ją znała, tobym jej oczy wydrapała.

Odsunąłem się od tak drapieżnej istotki i zwróciłem oczy na główną scenę, która wkrótce zakończyła się, bo całe grono ruszyło do wyjścia, a zajeżdżające pojazdy zabrały je do kościoła.

Scena błogosławieństwa zakończyła się z wielką uciechą zgromadzonej publiczności, która grzmotem oklasków dawała poznać panu Etykicie swoje zadowolenie.

Następna scena odbyła się w kościele.

Z jednej strony ołtarz oświecony jarząco, ksiądz przybrany stosownie, w asysteneyi kościelnego i licznie zgromadzonej publiczności, z drugiej chór, na którym brzmiały dzweczne organy i huczały grzmiące trąby, stanowiły zewnętrzny ornament.

(D. c. n.)

adres, w którym przedstawiają niebezpieczeństwo z powziętych zarządzeń przeciw kościołowi katolickiemu, i zakładają oraz protest przeciw ukroczeniu swoich przywilejów.

Liczba stowarzyszeń, klubów i publicznych meetingów mnoży się z każdym dniem w Londynie. Po utworzeniu się ligi reformy, zawiązało się stowarzyszenie robotników na największe rozmiary. Zgromadzenia odbywają się na obszernym placu w ulicy Trafalgar, gdzie mowcy występują na stopniach pomników sławnych w historii mężów. Stowarzyszenie zajmuje się sprawami ogólnego interesu i dotyczących ekonomicznych i politycznych stosunków robotników wszelkich zawodów.

To olbrzymie stowarzyszenie obiera wydział stanowiący najwyższą radę rękodzielniczą, której prezesem jest niejaki Potter, były rzemieślnik, i później agitator czynny w interesie stowarzyszeń. Wydział redaguje i wydaje także dziennik, poświęcony nietylko interesom stowarzyszenia ale i polityce w duchu popularnym, który jest bardzo rozpowszechnionym. Stowarzyszenia takowe stanowią znakomitą potęgę, mającą większą jeszcze przed sobą przyszłość. Równocześnie z rozwojem pracy i łączności sił produktywnych podnoszą się także akademie i uniwersytety, do których w wielkiej liczbie i kobiety się garną. Przy rozwoju fabryk i ustającej pracy ręcznej, płeć piękna rzuca się na pole nauk specjalnych, a szczególnie medycyny, poddając się publicznym egzaminom na uniwersytetach.

Wschód. W tym miesiącu jeszcze mają się odbyć w Serbii ćwiczenia obozowe landwery, według dotyczącego statutu organizacji wojska. W każdym obozowym urządzonym być ma obóz, a więc w ogóle 17 obozów. Ćwiczenia w tym roku przedsięwzięte będą w większych masach, ze względu, że zamierzają wojsko ułożyć do zręczniejszych manewrów.

Sprawy w Libanie nie bardzo pomyślny przybierają dla Porty charakter. Piąty korpus armii skoncentrowany będzie w górach i Beirucie. Jenerał Mustafa-ascha mianowany jest kometandantem tego korpusu i właśnie obecnie przybył on do Beirutu. Tymczasem sytuacja staje się coraz groźniejszą. Powiadają nawet, że groźny dla Porty Jussuf-Karam znowu pojawił się w górach, wspaniale jednak o tem należy, bowiem w Algierze bacznie na niego mają oko. Broń miano znaleźć w dwóch miejscach. Przyczyną tego niepokojącego zjawiska są złe rządy baszy. W Turcyi postępują reformy tylko w teorii, ale w praktyce niekoniecznie widzieć się one dają. W teorii położenie ludów Sułtana jest, można powiedzieć, szczęśliwe, w praktyce jednakże nikt im tego szczęścia nie pozazdrości. Oto jest dualizm turecki (i na naszym austriackim nie wiele więcej uroku; — Red.)!

Sprawa kandyjska zaczyna istotnie ważną grać rolę w zakłócaniach na Wschodzie. Dzisiaj osobliwie sprawa ta zaczyna nabierać więcej wagi przez to, że Anglia rozwiązanie zagmatwanej tej kwestyi myśli wziąć na siebie. Angielscy ajenci, t. j. Grecy na angielskim żółdzie, agituja już on niejakiego czasu pomiędzy Kandyotami, w celu skłonienia ich do wezwania pośrednictwa czyli raczej protektoratu Anglii, któryby uzyskać miał pod opieką angielską zupełną autonię dla wyspy i ochraniać ją przed wszelkim dalszym gwałtem. Postępowanie to Anglii ma być w niejakim związku z ekspedycją abissyńską i z jej pomyślnym skutkiem. Anglia bowiem chciałaby obecnie nie tylko zapanować nad Czerwonem morzem, ale chciałaby również za pomocą stacyi w Kandyi, która z czasem do wielkiego znaczenia dojśćby mogła, pozyskać klucz do Port Said, który jest punktem wyjścia z tej strony kanału Suezkiego, i zabezpieczyć sobie oraz główny punkt operacyjny przeciw Lewancie i wybrzeżu egipskiemu.

Nowiny z kraju i zagranicy.

* Pożary. Gaz. urzęd. donosi telegraficznie: Husiatyn 19. maja. W Chorostkowie dnia 17go b. m. po 9tej godzinie z rana wybuchł pożar w domu Josla Schaechtera skutkiem nieostrożności; przy silnym wietrze w dwóch godzinach spłonęło 108 domów, między temi szkoła trywialna, cała zachodnia połać rynku i synagoga. Zdołano uratować ratusz, kościoły, tudzież budynki na plebanii i dworskie; z ludności nikt nie zginął. Ogień przytłumiono tegoż samego dnia.

Śniatyn 20. maja. Śniatyn pali się od godziny wpół do dwunastej w nocy. Ogień zniszczył już przeszło sto domów. Urząd powiatowy i sąd powiatowy w płomieniach. Urząd podatkowy i kasa dotąd nie tknięte. Strata wynosi już kilkakroć setki tysięcy reńskich.

* Majówka. Uczniowie gimnazjum Dominikańskiego urządzają w przyszłą sobotę majówkę. Celem wycieczki będzie Żelazna woda i przyległe okolice.

* Zgromadzenie nauczycieli. Na podanie tu tejszych nauczycieli szkół ludowych uchwaliła Rada szkolna krajowa na dniu 4. kwietnia r. b. zezwolić na odbywanie

się konferencyj; nie wypowiedziała jednak, kto ma zwołać pierwsze zgromadzenie. Po półtora miesięcznym wyczekiwaniu zdecydował się nakoniec dotychczasowy przewodniczący p. Zieliński zaprosić swych kolegów na przedwstępna naradę 19. t. m. Zeszła się zaledwie trzecia część, mających brać udział w konferencyach, i między tymi było wiele takich, co utrzymywali, że zawezwanie powinno było wyjść od Rady szkolnej. Zgromadzeni rozeszli się więc, postanawiając wyczekać dalszego rozporządzenia. Nie wdając się w rozbiór krytyczny zdań, kto na podstawie wydanej uchwały ma być tym szczęśliwym, co ma oznaczyć dzień pierwszego zebrania się, konstatujemy tylko ten fakt, że rzeczy dziś tak stoją, iż, jeżeli Rada szkolna nie zwoła zgromadzenia, albo nie orzeknie, kto co ma uczynić, konferencye do skutku nie przyjdą. Spodziewamy się więc, że Rada szkolna uznawszy już raz potrzebę tychże, nie zechce tej sprawy odłożyć ad calendas graecas.

* Obywatel lwowski wobec sądu. Obywatel tutejszy W. udał się z zażaleniem do sądu lecz jakież było jego zdziwienie, gdy zamiast odpowiedzi, sędzia p. S. wskazał mu drzwi. Wynieść się za drzwi, byłoby tyle, co uznać swe słuszne żądanie za niesprawiedliwe; przeto raz jeszcze powtórzył swą prośbę, a zamiast odpowiedzi pan S. zadzwonił i wchodzącemu woźnemu polecił wyprowadzić penta za drzwi. Gdy i to nie skutkowało p. S. zostawiwszy swą urzędową powagę za stołem, sam się wziął do czynności wyrzucania strony prosiącej za drzwi. Czy taki postępek jest zgodny z powagą urzędnika, orzeczcie zapewne ministerstwo.

* Przeniesienie zwłok s. p. Stanisława Jaszowskiego. Jutro to jest w piątek dnia 22 b. m. o godzinie 9 rano odbędzie się przedniesienie zwłok znanego z prac swoich literackich s. p. Stanisława Lubicz Jaszowskiego, urodzonego w roku 1803, zmarłego we Lwowie dnia 12 lutego 1842 roku i żony jego Wiktorji zmarłej w roku 1843, spoczywających w tej części cmentarza „Paparówki“, która pod dworzec kolei brodzkiej zajęta została. Znaną są prace s. p. Jaszowskiego, które oddał piśmiennictwu w Galicyi nie małe usługi, i które przyczyniły się do wskrzeszenia spoczywającej podówczas w letargu literatury krajowej.

Podczas nabożeństwa śpiewać będzie Towarzystwo przyjaciół śpiewu.

Przeniesienie zwłok nastąpi jutro o godzinie 9 rano do kościoła św. Marcina, a następnie po odbytem nabożeństwie, na cmentarz Łyczakowski, na który to obrządek zaprasza Doktor praw, Stanisław Kunasiewicz, w imieniu zajmujących się tym obrzędem i przeniesieniem.

* Dziwne obłąkanie. W naszym mieście poszukują zaufanego towarzysza do podróży dla słabego na umyśle, który mać manię, że się kłania z wielką uprzejmością a nawet z bojaźliwą pokorą przed każdym żydem, którego złybie na ulicy.

Na pytanie dla czego jest tak zbytnie grzeczny dla każdego, nawet nieznanego żyda, odpowiada z przestachem: „To wy nie wiecie, że oni teraz kierują światem i losami ludzkości, ich łaski trzeba nam sobie skarbić, gdyż oni jedynie mogą nas zbawić — przecież czytaliśmy w gazetach, że konsulowie wszystkich mocarstw wystąpili w obronie kilku obrażonych żydów w Mołdawii — a za pustoszenie Polski i znieważenie religii tamtejszych mieszkańców, nic nie uczyniono. macie dowód że oni są wszechwładni.

Dziwna aberacja umysłu, jednak zaprzeczyć nie można że wiele daje do namysłu nawet dla zdrowego ducha taka przekonywująca argumentacja chorego.

Jegomość ten pochodzi ze zamożnej familii, niegdys był w dobrych majątkowych stosunkach.

Germańskie aneksye. Pewien pruski przemysłowiec, który oschłe serca berlińskich junkrów melodyą polskich śpiewaków ożywił, a swoje kieszenie zyskiem z dobrego geszefu naszpikować zapragnął, wybrał się do Galicyi na połów słowików. Nakupiwszy 80 naszych ulubionych gajowych piewów wymykał się już, obliczając korzyści, gdy oto opiekuną gwiazda oskrzydłych artystów przyniosła im zbawienie, a panu spekulantowi niemiły zawód; gdyż na dworcu kolei lwowskiej policja zatrzymała kontrabandę, otworzyła klatki, a oswobodzone słowiki furknęły z niewoli i zgłupiałemu Prusakowi zaśpiewały w powietrzu hymn na cześć wolności.

* Pociąg towarzyski do Wiednia. Na czas uroczystości strzeleckich, do których od kilku miesięcy czynią komitety przygotowania w Wiedniu, odejście osobny pociąg towarzyski ze Lwowa do Wiednia, dnia 22. lipca. Cena jazdy tam i napowrót dla stacyj Lwów, Przemyśl, Jarosław III klasą 22 zlr., II klasą 33 zlr.; dla stacyj Rzeszów, Dębica, Tarnów, Bochnia III klasą 16 zlr., II klasą 22 zlr.; dla stacyj Kraków, Krzeszowice, Oświęcim III klasą 11 zlr., II klasą 16 zlr. — Bilety są ważne do 4 tygodni z powrotem którymbyś pociągiem. Zamówienia przyjmuje administracja „Dziennika Lwowskiego.“ Bliższe szczegóły oznajmi w swoim czasie inserat.

* Wypadek na kolei. Pociąg mieszany, który dnia 15. t. m. wieczór o godz. 10^{3/4} wyszedł z Poznania, przybywszy pomiędzy stacyę Miałą i Krzyż w skutek pęknięcia żelaznej obręczy kołowej wypadł z szyn. Dwóch ludzi ze służby kolejowej utraciło życie, a kilku podróżnych zostało ciężko rannych. Aby ułatwić dalszą podróż musiał osobny przybyć pociąg z Poznania.

* Perłowe zęby. Pewna piękna dama siedząc przy kolacyi w licznym gronie, które swym dowcipem zabawiał umiała, nagle zbladła, posiniała i padła w objęcie swego

sasiada. Lekarz nadbiegł i znalazł piękną damę w nader niebezpiecznym stanie; Zdawała się okropnych doznawać cierpień, nie mogła ani jednym słowem opisać powodu takowych. Gdy atoli często chwytala ręką za usta, przypuszczał lekarz, że tam musi być siedziba boleści. Piękna dama wśród jedzenia, picia i śmiechu, połknęła swoje dwa piękne perłowe zęby a ostre metalowe ich końce, utkwily w gardle tak głęboko, że z wielką trudnością zdołał je lekarz wydobyć.

* Pomyłka druku. We wczorajszym nrze, w Nowinach z kraju i zagranicy — zamiast: W Krakowie odbyła się uroczystość na pamiątkę założenia Towarzystwa muzycznego — czytaj — naukowego.

Kolej konna.

We Lwowie utworzyło się towarzystwo kapitalistów złożone z pp. Kolischer, hr. Siemiński, Offenheim jen. sekretarz kolei czern. Wertheimstein i Ziffer, dyrektor ruchu kolei czern., mające za cel zbudowanie kolei konnej — za pomocą której publiczność miałaby sposobność tanim kosztem przenosić się z miejsca na miejsce. Już wszystkie niemal stolice Europy zaprowadziły podobne koleje, które wielkiego doznają powodzenia pomimo spółzawodnictwa omnibusów. Dla Lwowa byłaby podobna kolej tem pożądalsza, iż prócz kolejowych nie krążą po mieście żadne omnibusy, a te które wożą na kolej, są za drogie (25 cnt.) dla tych przechodniów, którzyby sobie chcieli skrócić przestrzeń za kilka centów.

Proponowana linia tej kolei ma przechodzić przez najwięcej ożywione ulice: od Halickiego przez plac Maryacki wzdłuż ulicy Karola Ludwika, i na placu Gołuchowskich dzielić się na linię do dworca kolei krakowskiej a drugą do dworca kolei brodzkiej. Zbytecznym byłoby dowodzić użytek i wygodę takiej kolei, albowiem mogłaby się ona rozciągać prócz miasta w uczęszczane okolice Lwowa, dokąd wśród kurzu i znoju z trudnością dostać się przychodzi. Wyż wspomniane dwa kierunki tej linii, są najpożądalsze, gdyż w tych kierunkach przewóz osób i towarów, najwięcej bywa ożywiony. Koszta obu tych linii wynoszą do 600.000 zlr., a Towarzystwo zamierza jeszcze tego roku przedsięwziąć budowę linii do dworca krakowskiego i oczekuje tylko decyzji rady miejskiej, która na wczorajszym posiedzeniu wysadziła komisję z 10 członków, mających porozumieć się z pełnomocnikiem spółki p. Zifferem i w razie potrzeby wysłać fachowych ludzi w celu zbadania podobnych kolei w miejscach, gdzie takowe dawniej istnieją. Życzyłoby jedynie należało, aby komisya ta jak najrychlej się zabrała do pracy i uporała się z nią; spodziewać się również należy, że kolej ta mimo kilku założycieli niekrajowców pozostanie pod zarządem krajowców i z manipulacją polską, i niebędziemy słyszeć tak niemiłych dla naszych uszu: Einsteigen itd.

Ostatnie wiadomości.

Linc 19. maja. Podpułkownik Bartels, który w sprawie procesu swego prasowego wystosował był do Izby deputowanych petycję, znikł nagle.

Praga 19. maja. Przyjazd cesarza do Pragi na poświęcenie mostu na Wełtawie został odroczone i przed 7. czerwca nie spodziewają się przybycia jego do Pragi.

Paryż 19. maja. Z przyczyny lekkich reumatycznych boleści zniewolonym był cesarz pozostać tego dnia w łóżku; pod wieczór jednak stan jego zdrowia polepszył się nieco.

Londyn 18. maja. Izba niższa przyjęła na dzisiejszym posiedzeniu 217 głosami przeciw 196 poprawkę Baxter'a do zmiany konstytucyi szkockiej, której rząd sprzeciwił się. Następna poprawka Bouverie'ego do tejsze ustawy, którą 118 głosami przeciw 96 przyjęto, była również porażką dla rządu. Na wniosek Disraelego przerwano rozprawę, ażeby ministerstwo zastanowić się mogło po tych porażkach nad swem położeniem.

Bukareszt 18. maja. W skutek ogłoszenia noty generalnego konszula austriackiego, br. Edera, do ministra Golesco zażądał senat pomimo wszelkich przeciwstawień ministerstwa przedłożenia całej dyplomatycznej korespondencyi z zagranicą i przygotowuje obecnie wotum nieufności przeciw rządowi, z przyczyny iż tenże naruszył godność kraju, jak również dobre stosunki z zagranicą.

Petersburg 18. maja. Małżonka W. księcia następcy tronu, W. księżna Dagmara, powiła wczoraj w południe syna.

